

ACTA DIURNA

Paideia

Turun klassillinen yhdistys r.y. - Klassiska föreningen r.f. 5/1997

Paideia edelleen palveluksessanne

Mutta jos vanha ei miellytä...

... niin valitse uusi! On siis jälleen vaalikokouksen aika. Paideian sääntömääräinen vaalikokous pidetään esitelmätilaisuuden yhteydessä 27.11. tasan klo 18 alkaen. Sääntömääräisessä kokouksessa Sinulla on mahdollisuus valita uudet johtokunnan jäsenet vuodelle 1998. Esityslistan näet alla.

Esityslista

- 1 § Avaus, kokouksen puheenjohtajan ja sihteerin valinta
- 2 § Pöytäkirjantarkastajat
- 3 § Johtokunnan jäsenten valinta toimintavuodelle 1998
- 4 § Tilintarkastajat vuodelle 1998
- 5 § Kokouksen päätös

Paideia onnittelee

Puheenjohtaja esittää onnittelet koko yhdistyksen puolesta yhdistyksen sihteerille ja hänen puolisolleen, joille syntyi 26.9.1997 terve tyttö.

ONNITTELUKSEMME!

FT Hannu Riikonen

puhuu aiheesta

Raunoiden vetovoima -

Kreikkalaisen draaman ulkoilmiesitykset 1800-luvun lopulta lähtien

torstaina 27.11. klo 18.00

Calonian luentosalissa 3

(Vänrikinkatu 2).

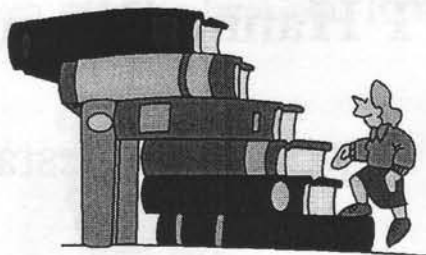
Esitelmän jälkeen keskustelu jatkuu ravintola Teinissä.

Tervetuloa!

ROMAsta löydät romaanit aiheen mukaan

Antiikin harrastaja lukee vapaa-aikanaan tietenkin antiikkiin sijoitettuja romaaneja. Kun tavallisimmat antiikkiromaanit (*Minä, Claudius* tai *Quo vadis*) on tullut luettua ja lisääkin voisi lukea, on aika tutustua **ROMA-kaunokirjallisuusindeksiin**. ROMA on Satakunnan Kirjaston Internetissä julkaistava kaunokirjallisuuden viitetietokanta. ROMAsta voit etsiä lisälukemista aiheen mukaan, sillä jokainen tietokannassa mukana oleva kirja on kuvattu keskimäärin 7-11 kirjan sisältöä kuvaavalla asiasanalla. Viitteitä ROMAassa on noin 12 000 ja ne on koonnut Erkki Salo.

ROMA on tällä hetkellä vielä koekäytössä eikä ehkä toimi moitteettomasti, mutta etuna on, että se on ilmainen ja vapaasti kaikkien verkkokäyttäjien käytettävissä. Lisäksi ROMA on melko helppokäyttöinen, mikäli vain käyttäjän odotukset ja vaatimukset ovat kohtuulliset. Alkuun pääsee kirjoittamalla *Hakusanat*-laatikkoon oman aiheensa. Itse tietysti kokeilin sanoja *antiikki*, *kreikka*, *rooma*. Samalla sivulla olevien ohjeiden mukaan hakusanaksi käy mikä tahansa sana.

Hakusanoilla *antiikki* ja *rooma* sain tulokseksi 148 tietuetta, joista näytöllä näkyi kerrallaan aina seitsemän. Listalleni sain mm. Doredin *Foinikialaiset portaat*, Gravesin *Claudius Jumala* ja hänen vaimonsa Messalinan, saman kirjailijan *Minä, Claudius*, Tuokkolan *Keisaria väkevämpi*. Listaa pääsin selaamaan aina seitsemän eteen- ja taaksepäin. Mielenkiintoisen kirjan kohdalla napsauttamalla pääsee katsomaan tarkempia tietoja kirjasta. Tarkempia tietoja ovat mm. *Tekijä, nimi ja vuosi, Asiasanat, Paikka, Aika, Kieli* ja *Teoksen tyyppi*.

ROMAn tarkka osoite on

www.pori.fi/kirjasto/roma

Muodonmuutoksia - Ovidius suomeksi

WSOY on kustantanut joulumarkkinoille joulukaisen klassikon lahjatoiveen. Ovidiuksen *Metamorphoses* on ilmestynyt yli 600-sivuisena suomennoksena. Augustuksen kulta-ajan runoilijan laaja pääteos sisältää erilaisia muodonmuutostekijöitä maailman luomisesta aina Caesarin jumalaksi julistamiseen. Teoksesta *Muodonmuutoksia* ovat tuttuja mm. kertomukset Narkissoksesta, Ikaroksesta ja Orfeuksesta. Teoksen on suomentanut Alpo Rönty ja hintaa teokselle ilmoitettu 175 markkaa.

Heikkilän taistelut merellä

Uusin suomalainen antiikkiaiheisten romaani- en kirjoittaja on Jukka Heikkilä. Tänä syksynä Heikkilä on julkaissut jo toisen romaaninsa puunilaissodista. Esikoisromaanin *Merikonsuli* häneltä ilmestyi vuonna 1995. Siinä Rooma sai haltuunsa Sisilian vuonna 241 eKr. käydyn meritaistelun jälkeen. Heikkilän toinen romaani *Tyranni* jatkaa vastapuolen näkökulmalta. Syrakusaa piiritetään ja se kaatuu vuonna 212 eKr.

Jukka Heikkilä (s. 1966) on koulutukseltaan kauppatieteiden maisteri ja liike-elämän palveluksessa. Hän on harrastanut antiikin historiaa jo yli kymmenen vuotta. Kuten Hesariassa teoksen arvostellut Tero Liukkonen sanoo: "Heikkilästä näkyy kehkeytyvän mainio historiallisten romaanien kirjoittaja".

Antiikin viisautta

Suomen Kuvalehdessä on alkanut palsta *Antiikin viisautta*, jonka isä on entuudestaan tuttu Arto Kivimäki. (Hänen teoksensa *Carpe diem* esittelimme edellisessä Actassa.) Palstalla julkaistaan otteita antiikin teksteistä lyhyine esittelyineen. Osa teksteistä on luettu Ylen Ykkösessä päivän mietelauseina, ja jotkut niistä sisältyvät noin vuoden sisällä ilmestyvään antiikin mietelmäviisautta esittelevään teokseen.

Pikkujoulujuhla

Paideia järjestää yhdessä TY:n klassisen filologian laitoksen kanssa pikkujoulujuhlan **torstaina 11.12. klo 17 alkaen** klassisen filologian laitoksella (Henrikinkatu 2, Juslenia, 3. krs). Tarjolla on glögiä, pipareita ja videoita antiikin alalta.

Jokainen on lämpimästi tervetullut!

Pompeji Helsinkiin

Ensi vuonna on odotettavissa taas herkkuja antiikin harrastajalle. Ulkomaisen taiteen museo Sinebrychoff järjestää keväällä 1998 näyttelyn, jonka runkona ovat Pompejin kaivauksista löydetty koruesineet. Näyttelyn nimikin on jo tiedossa: *Luxus. Pompejin kultaa ja koruja*. Esillä tulee olemaan 147 esinettä: sormuksia, korvakoruja, rannerenkaita, riipuksia, diadeemeja. Lisäksi johtavat Pompejin tutkijamme osallistuvat näyttelyluettelon kirjoittamiseen.

Myöhäisantiikin tutkijat Tvärminnessä

Helsingin yliopiston klassillisen filologian laitos järjesti marraskuun alussa, 7.-8.11., myöhäisantiikin seminaarin Tvärminnessä. Tilaisuus oli kaksipäiväinen ja siellä kuultiin alan tutkijoita Suomesta. Aiheita olivat:

Reijo Pitkäranta: Tertullianuksen neologismit

Ari Saastamoinen: Pohjois-Afrikan latinalaisten rakennuspiirtokirjoitusten stilistinen kehitys
Anneli Luhtala: Augustinuksen kieliteoria
Toivo Viljamaa: Kieli ja kommunikaatio Augustinuksella

Ulla Lehtonen: Rooman kaksikieliset jumalat
Kalle Korhonen: Ketkä käyttivät latinaa myöhäisantiikin Syrakusassa?

Jaakko Frösén: Monikielisyys myöhäisantiikin Lähi-Idässä

Eija-Leena Heino: Merovinkiasiakirjojen latina: kielten normit ja käytäntö

Väitös keisarikultista

Helsingissä väitteli 10.10.1997 **FL Uta-Maria Liertz** aiheesta *Kultti ja keisari. Tutkimuksia keisarinkultista ja keisarin kunnioituksesta germaanisissa provinseissa ja Gallia Belgicassa Rooman keisari-ajalla*. Vastaväittäjänä toimi professori Duncan Fishwick Albertan yliopistosta Edmontonista (Kanada) ja kustoksena professori Heikki Solin.

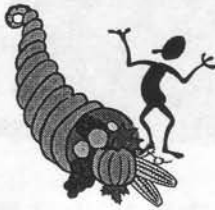
Väitöskirja pyrkii tuomaan esiin virallisen, julkisen keisarikultin näkymisen yhteiskunnassa. Lähteitä ovat tällöin hautapiirtokirjoitukset ja virkamiehille omistetut muut piirtokirjoitukset. Tutkimuksessa todetaan, että jo etukäteen oli oltava olemassa roomalaismallinen hallintorakenne, jotta keisarikulttia voitiin vaikuttamiskeinona alueen asukkaisiin käyttää.

Tutkimuksen toisessa osassa pohditaan keisarin roolia yksityisessä kultissa votiivipiirtokirjoitusten ja jossain määrin arkeologisten lähteiden pohjalta. Väitöskirjassa todetaan, että melkein kaikissa löytyy kaikenlaisia jumaluuksia. Keisarin todetaan esiintyneen mitä moninaisimmissa muodoissa, lähes oikeasta jumalasta aina jumalten suojattiin saakka.

Rahaa antiikintutkimukseen

Alfred Kordelinin säätiö jakoi tänä vuonna palkintoina ja apurahoina 7,2 miljoonaa markkaa tieteille ja taiteille. Seuraavassa muutamia poimintoja: **FK Tua Korhosen** väitöskirjatyöhön *Ateena Auran rannoilla* myönnettiin 35000 markkaa. Turun Sanomissa 7.11. Korhonen kertoo suurimman osan häntä kiinnostavista teksteistä olevan tilapäiskirjallisuutta: Turussa latinaksi 1600-luvulla laadittuihin väitöskirjoihin ovat väittelijän ystävät raapustaneet kreikankielisiä omistustekstejä. FK Tua Korhonen opiskelee Helsingin yliopiston käytännöllisen teologian laitoksella. Tutkimus sijoittuu kielitieteen alalle.

Yhdistyksemme jäsen **FM Aulikki Vuola** sai 10000 antiikin kirjallisuuden suomentamiseen. **TM Kalle Kuusimäelle** myönnettiin 70000 markkaa väitöskirjatyöhön *Filosofinen terapia antiikissa: platoninen ja stoalainen käsitys sielun terapiasta varhaiskristillisessä ajattelussa*. Helsinkiläi-

Paideia ry.

Sisältö: Turun klassillisen yhdistyksen jäsentiedote

nen **FT Leena Pietilä-Castrén** ja työryhmä saivat 15000 markkaa Suomen antiikkisten keramiikkavaasien tutkimiseen.

Emil Aaltosen säätiö puolestaan myönsi suuren apurahan **akatemiaprofessori Jaakko Frösenille** Pyhän Aaronin luostarin kaivausprojektiin ajalle 1997-2001.

Klassillis-filologisen yhdistyksen kokouksia Helsingissä

- 25.11.1997, Porthanian ls. 653, klo 18: prof. Robin Hägg: Gravceremonier, förfädersdyrkan och heroskult i det tidiga Grekland
- 9.12.1997, Porthanian ls. 653, klo 18: FM Raija Sarasti-Wilenius: De peregrinatione. Näkemyksiä suomalaisten ulkomaan matkailusta 1600-luvun latinankielisissä teksteissä
- 20.1.1998, Porthanian ls. 653, klo 18: FK Pauli Sivonen: Roomalaisuus ja gallialaisuus myöhäisantiikin gallialaisten identiteetissä